

Hoe kijkt de sector aan tegen naderend klepelverbod?

Gedragscode bestendig beheer en onderhoud van watergangen: de stand van zaken

Ophef in de sector: de overheid dreigt het gebruik van klepelmaaiers te beperken. De reden? Omdat klepelen slecht zou zijn voor insecten en planten. Vakblad Stad+Groen maakte een rondje op de Groene Sector Vakbeurs in Hardenberg om leveranciers van klepelmaaiers te vragen hoe zij tegen deze ontwikkelingen aan kijken. En wat is er precies aan de hand?

Auteur: Heleen Kommers

De Unie van Waterschappen (UvW) is er niet in geslaagd de Gedragscode bestendig beheer en onderhoud tijdig te herzien. Dit is te wijten aan een geschil met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). De discussie draait om uitzonderingen op een potentieel verbod op klepelmaaien, een belangrijk onderwerp in de vernieuwde gedragscode. In verband met de

invoering van de Omgevingswet en recente gerechtelijke beslissingen, waaronder een vernietiging van een gedragscode door de Raad van State, heeft de overheid besloten alle bestaande gedragscodes opnieuw te beoordelen. Dus ook de gedragscode die specifiek betrekking heeft op het beheer van werkzaamheden aan watergangen.

Klepelen verleden tijd?

In plaats van klepelen moeten waterschappen nu andere maaimachines gebruiken, zoals een messenbalk of schijvenmaaier. De zorgen rond klepelen hebben deels ook te maken met de zuigkracht die rechtstreeks op de grond komt te staan. Maar de waterschappen wijzen erop dat andere maa- en snoeimethoden afval opleveren, dat moet worden opgeruimd – extra werk en hogere kosten, dus. Ook moet er vaker gemaaid worden, wat misschien juist slechter is voor insecten en de natuur.

Klepelen 2.0

Waterschappen hebben een oplossing: 'klepelen 2.0'. Hierbij maaien ze hoger en voeren ze

het gras meteen af. Zo blijft de natuur beter in balans. De overheid heeft hierover nog geen

besluit genomen. De staatssecretaris praat met de Unie van Waterschappen en natuurorganisaties over een oplossing. Voorlopig mogen waterschappen de klepelmaaier nog gebruiken; de overheid gaat pas na 1 april 2025 controleren. Dat geeft wat extra tijd, maar lost het probleem niet op.

Gevolgen voor waterbeheer

Wat is de algemene teneur in de markt? Als er geen goede regels komen, dreigen watergangen dicht te groeien. Dit kan zorgen voor wateroverlast. Ook kunnen andere onderhoudswerkzaamheden stil komen te liggen. Daarnaast wordt het een dure zaak: in plaats van klepelmaaiers moeten waterschappen nieuwe machines kopen en dat kan miljoenen kosten. Als later blijkt dat klepelen onder bepaalde voorwaarden toch kan, zou dat weggegooid geld zijn. De komende maanden horen we hopelijk meer. Intussen verzamelden we enkele reacties uit het veld.

Jeroen Huijsmans

Veel arbeidsintensiever

Martijn Koops is eigenaar van Varax. Tijdens de Groene Sector Vakbeurs introduceerde hij de Varax V90, een radiografisch bestuurbare klepelmaaier waarmee je kunt werken op hellingen tot 45 graden. Koops: 'Ik maak me er nog niet veel zorgen over dat klepelen gaat verdwijnen. Misschien voor de watergangen, maar zelfs dat lijkt me niet haalbaar. Bovendien moeten waterschappen om de zoveel jaar nieuwe machines aanschaffen, en voor zover ik weet, hebben veel waterschappen dit onlangs nog gedaan.' Waarom is helemaal niet meer klepelen onhaalbaar of onwerkbaar? 'Met andere maaimethoden heb je minimaal twee werkgangen nodig; dat is veel arbeidsintensiever.' Koops betwijfelt verder of klepelen zoveel slechter is voor insecten dan het omhoog harken van de vegetatie met een messenbalk.

Kan klepelen verdwijnen?

Jeroen Huijsmans van J.J. Dabekausen liet in Hardenberg de Ekomow zien: een ecologische schijvenmaaier. Vóór op de machine zijn kettingen bevestigd die tegen gras en andere vegetatie aan drukken, zodat insecten gealarmeerd worden en tijdig weg kunnen komen. Pas daarna gaat de machine maaien. Huijsmans: 'In tegenstelling tot klepelen sparen we hiermee het bodemleven. Ook kunnen we meegaan in de ontwikkelingen zoals Kleurkeur, het keurmerk van de Vlinderstichting voor

Martijn Koops

goed maaibeheer van bermen en andere groenstroken.' Er wordt zo dus volledig voorgesorteerd op het eventueel verdwijnen van klepelen. Toch denkt Huijsmans niet dat dit gaat gebeuren.

Tussenweg

Wim van Breda junior van het gelijknamige bedrijf antwoordt met een stellig 'nee' op de vraag of hij denkt dat het klepelverbod er komt. 'Het zou wellicht wel helpen als er een norm en eisen voor klepelen zouden zijn, als een soort tussenweg.' Daarom ziet Van Breda wel wat in het door de waterschappen voorgestelde 'klepelen 2.0'. 'Zodat klepelen mag, maar wel op een bepaalde manier, met wat meer aandacht voor de natuur. Want je kunt, denk ik, niet helemaal ontkomen aan klepelen.'

Levensgevaarlijk voor machinisten

Van Breda brengt een belangrijk, vaak over het hoofd gezien punt naar voren: de veiligheid van machinisten. Hij stelt dat klepelmaaiers in veel gevallen noodzakelijk zijn omdat het werk met andere maaiers te gevaarlijk is. Vooral bij slootkanten, waar het cruciaal is dat de bestuurder goed zicht heeft. Onvoldoende zicht door hoog gras kan leiden tot verzakkingen of omvallen in de sloot. Dat is geen onbelangrijk argument, zeker aangezien er regelmatig maaiongevallen gebeuren met machinisten.

Wim van Breda jr.

Klepelobby

Koninklijke VHG, de Vereniging van Waterbouwers en Cumela hebben begin december 2024 gezamenlijk een brief gestuurd aan staatssecretaris Rummenie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNVN) in verband met de plannen voor een klepelverbod. In deze brief vragen zij met spoed aandacht voor de mkb-ondernemers wier activiteiten per 1 januari 2025 voor onbepaalde tijd dreigen stil te vallen, als gevolg van een lang-slepende bestuurlijke discussie over de herziening van de Gedragscode bestendig beheer en onderhoud. Volgens het ministerie van LNVN heeft het gebruik van de klepelmaaier een negatieve impact op de biodiversiteit. Koninklijke VHG reageert: 'Wij hechten uiteraard een groot belang aan ecologisch verantwoord beheer, gericht op het verbeteren van de biodiversiteit. Tegelijkertijd erkennen we dat er vanuit economisch perspectief voldoende ruimte moet zijn voor een omschakeling. Hoveniers en groenvoorzieners zijn gemotiveerd om een positieve bijdrage te leveren aan de natuur, maar de huidige onzekerheid rondom de gedragscode zorgt voor vragen en zorgen in de sector.'

'Ik denk dat je niet helemaal kunt ontkomen aan klepelen'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!